

22.2.2022

Hyvinvointialueet
Helsingin kaupunki

Päätös sosiaalihuollon tietoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) päättää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 5, 5 c ja 5 d § nojalla tiedonantovelvollisuudesta, jonka perusteella sosiaalihuollon järjestämisvastuussa olevat hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki luovuttavat THL:lle tiedot

- sosiaalihuollon asiakkaista ja organisaatioista tunnisteineen, sekä
- sosiaalihuollon asiakkuuden alkamisesta ja päättymisestä palvelutehtävittäin.

Lisäksi tulee mahdollisuuksien mukaan toimittaa tiedot sosiaalihuollon asiakkaiden saamista sosiaalipalveluista.

Tiedonantovelvollisuus koskee iäkkäiden, lapsiperheiden, työikäisten, lastensuojelun, päihdehuollon ja vammaispalveluiden palvelutehtäviä.

Tiedonantovelvollisuus alkaa 1.1.2023. Tiedot kerätään kolmen kuukauden seurantajaksoina.

THL saa tiedot maksutta sekä salassapitovelvoitteiden ja muiden tietojen käyttöä koskevien rajoitusten rajoittamatta tunnistetietoineen niiden tehtävien hoitamiseksi, joista on säädetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 § 1 momentin 1–3, 4 ja 4 d kohdassa.

Tiedonantovelvollisuus ei koske palvelujärjestäjiä, jotka arkistoivat kattavasti asia- ja asiakkuusasiakirjat sekä muut asiakasasiakirjat metatietoineen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon. THL saa näitä asiakkaita koskevat tiedot Kanta-arkistosta.

Aiemmat päätökset

Tätä päätöstä vastaavasta tiedonantovelvollisuudesta ei ole aiempaa THL:n päätöstä.

Sosiaalihuollon asiakkaista ja palveluiden toteuttamisesta kerätään THL:lle tietoja myös muilla tiedonkeruilla. Tämä päätös ei vaikuta näihin muihin tiedonkeruihin. Seurantatietojen kokonaisuutta kehitetään kuitenkin siten, että erillisistä tiedonkeruista voidaan mahdollisesti myöhemmin luopua.

Luovutettavat tiedot ja luovutuskäytännöt

Asiakkuus- ja palvelutiedot sisältyvät Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa säädettyyn tiedonsaantioikeuteen ja ovat lain tarkoittamalla tavalla välttämättömiä väestöä koskevia tietoja, joita THL tarvitsee laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi. Luovutettavat tiedot on eritelty liitteessä 1.

THL tarvitsee tiedot tunnisteellisina niin, että tiedot ovat henkilötunnuksen avulla yhdistettävissä muihin tietoihin. THL on tämän päätöksen perusteella vastaanottamiensa tietojen rekisterinpitäjä.

22.2.2022

Tiedot toimitetaan teknisen käyttöyhteyden kautta, joka vastaa pääpiirteittäin THL:n muissa rekisteritiedonkeruissa käytettyjä tiedontoimitustapoja. Yksityiskohtaiset tekniset ohjeet tietojen toimittamiseen annetaan viimeistään 30.4.2022 verkkosivuilla thl.fi/sosdata.

Henkilötietojen käsittelyn perusteet ja menettelyt

Lainsäädäntö

Tiedonantovelvollisuus kohdistuu sellaisiin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä THL:lle laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Päätös perustuu lakiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta ja erityisesti 2 §:n 1 momentin kohtiin 1–3, 4 ja 4 d (lakisääteiset tehtävät), 5 ja 5 a–5 d § (tiedonsaantioikeudet). Edellä mainitut lakisääteiset tehtävät, joihin tämän päätöksen mukaan luovutettavia tietoja käytetään, on määritelty laissa seuraavasti:

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävänä on

- *tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia, sekä kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi.*
- *tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja antaa asiantuntijatukea hyvinvointia ja terveyttä edistävien politiikkojen, toimintatapojen ja käytäntöjen toteuttamiseksi.*
- *harjoittaa alan tutkimusta.*
- *ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä sekä huolehtia tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä.*
- *ylläpitää alan laaturekistereitä.*

THL on myös tilastolain (280/2004) tarkoittama tilastoviranomainen. Tilastoviranomaistehtävästä on säädetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n 1 momentin 4 c kohdassa ja 5 h §:ssä, jonka 3 momentin mukaan THL saa käyttää 5 §:n nojalla saamiaan tietoja myös tilastoviranomaistehtäviin.

Päätöksessä on otettu huomioon tietosuoja-asetus (2016/679) sekä tiedonhallintalaki (906/2019).

Rekisteritoiminta

Tämän päätöksen nojalla kerättävät tiedot muodostavat osan uutta THL:n sosiaalihuollon seurantarekisteri Sosdataa. Rekisterin pääasiallisena tehtävänä on mahdollistaa sosiaalihuollon seuranta ja kehittäminen. Vertailukelpoista tietoa hyödynnetään tilastoissa, joiden välittämää tilannekuvaa seurataan sekä kansallisella että alueellisella tasolla. Sosdataa voidaan hyödyntää myös erilaisissa tutkimuksissa ja kehittämishankkeissa.

THL:n ylläpitämien sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterien tietosuojailmoituksissa kuvataan tietosuoja-asetuksen mukaisesti muun muassa rekisteriä koskeva lainsäädäntö, rekisterin käyttötarkoitus, tietosisältö ja tietolähteet.

Tutkimuskäyttö

THL:ssä tutkimusetiikkaan ja sen arviointiin sovelletaan ensisijaisesti asiaa koskevan lainsäädännön ohella tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeistusta sekä laitoksen työjärjestystä, hyvää tutkimustapaa koskevaa ohjeistoa sekä muita laitoksen sisäisiä määräyksiä ja ohjeita. THL:ssä tehtävässä työssä sovelletaan

22.2.2022

laitoksen eettisiä ohjeita. Tutkimussuunnitelmat arvioidaan tieteenalakohtaisten eettisten käytänteiden mukaisesti.

Muutokset tiedonantovelvollisuuteen

THL voi antaa päätöksen voimassa ollessa tarkentavaa ohjeistusta luovutettavista tiedoista ja luovutustavasta sekä muista tiedonantovelvollisuuden soveltamiseen liittyvistä asioista. Mikäli tietosisältöihin kohdistuu merkittäviä muutoksia tai tiedonkeruuta laajennetaan, THL tekee muutoksesta uuden päätöksen neuvoteltuaan tiedonantajien tai heitä edustavien tahojen kanssa.

Neuvottelu- ja kuulemisvelvoite

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 5 d §:n mukaan uusi tiedonkeruu tai jo kerättävien tietojen tietosisältöjen merkittävä muutos taikka tiedonkeruiden laajentaminen edellyttää neuvottelua tiedonantajia edustavien järjestöjen tai organisaatioiden kanssa sekä tietosuojavaltuutetun kuulemista ennen päätöksen tekemistä. Tästä tiedonkeruusta on neuvoteltu sosiaalihuollon järjestäjien edustajien kanssa. Tiedonkeruusunnitelmasta on tiedotettu ja pyydetty suunnitelmaan palautetta useita kertoja vuosina 2018–2021. Lisäksi syyskuussa 2020 ja lokakuussa 2021 on järjestetty vuorovaikutuksellisia neuvotteluja suunnitelman yksityiskohdista sosiaalihuollon järjestäjien kanssa. Myös tietojärjestelmätoimittajille on annettu mahdollisuus kommentoida suunnitelmia eri vaiheissa. Valmistelussa on lisäksi huomioitu tiedon hyödyntäjien näkökulma arvioitaessa kerättävän tiedon välttämättömyyttä.

Tietosuojavaltuutettua on kuultu, ja Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut päätösluonnoksen perusteella lausunnon 28.1.2022 (Dnro 542/96/2022).

Oikeus oikaisuvaatimuksen tekemiseen

Tähän päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Tiedonantovelvollisten lisäksi tietosuojavaltuutetulla on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 5 § 3 momentin perusteella oikeus vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimusohje on päätöksen liitteenä 2.

Helsingissä 22. helmikuuta 2022

Sirpa Soini
tiedonhallintajohtaja

Salla Säkkinen
yksikönpäällikkön sijainen

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa erikoissuunnittelija Maija Vakkuri, puhelin 029 524 7338, sähköpostiosoite muotoa.etunimi.sukunimi@thl.fi.

22.2.2022

TIEDOKSI

Tietosuojavaltuutettu

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Etelä-Savon hyvinvointialue

Helsingin kaupunki

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Kainuun hyvinvointialue

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Keski-Suomen hyvinvointialue

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Kymenlaakson hyvinvointialue

Lapin hyvinvointialue

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Pirkanmaan hyvinvointialue

Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Satakunnan hyvinvointialue

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

LIITTEET

- 1) Luovutettavat tiedot
- 2) Oikaisuvaatimusohje